

Handwritten signature and decorative flourish at the top.

મનંતે બહાર

અથવા

નાદ સંગ્રહ.

સંસ્કૃત-“મનહર” :-

શા. ચુનિલાલ મંગલજીભાઈ જુકસેતર.
લીમડાચોક-સુરત.

1920

25-9-20

મળ્યા
પ્રત
૧૦૦૦

સંગત
૧૯૭૬
સને
૧૯૨૦

120

જ્યાં પ્રસિદ્ધ કર્તા.

શા. મંગલજીભાઈ લક્ષ્મણભાઈ જુકસેતર.
લીમડાચોક-સુરત.

સુરત અડેટાના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલા “શંકર”
શ્રી. પ્રેમભા નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

કીંમત ચાર આના.

૮૭૪૭

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈ-સંગ્રહ
૮૭૪૬

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાઈ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૭૪૬ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ અનંત ૪૮૨

વિપ્ર ૬ - ૧૨૦ રિ.

અનંતે બહાર

— અથવા —

== રાગ રતન ==

સ્નેહસુધા—

આવું જોઈનિયું આવું શા મારે મસ્તાન ?
દુ દિવાની બની, દીવાની બની.....મૈધુનું.
મીઠું રશીલું દદે, મુજને કંઈ થાય છે,
દદે દુઃખાઈ મારું મનકું મુંઝાય છે.
હરે હરે કિયાય ના મારાથી સમગત છે.....હું.
એળે જુવાની મારી ચાલી આ જામ છે,
જોઈન વનમાળી લીના ખીલી કરમાય છે;
લસે ના લેવાય સ્નેહ લોભાર સુકાય.....હું.

સ્નેહ-સુધા—

ઓ સ્નેહ બીના શીરતાજ ! ખ્યાલી પીયોછ આ પ્રેમની,
સ્નેહ બરેપુર છે, પ્રેમનું, એ નુર છે હો. ઝી—
રંગીસો મધ આ સ્નેહ તણી ચીજ, ખીજ તું સ્નેહભીની નાર
વાદ બહારી વરણાળી અલખેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુગન્ધ-સ્નેહ.

શુક જયંતિ—

કરં દષ્ટિ જ્યાં ત્યાં હું, મને તો જાણ ભાણે છે,
સકળ હામે પ્રકાશે છે, તિમિર તન મનનું ત્રાણે છે....કરં.
અખંડીત એક એ જયંતિ, જકે નવ શ્રમ વિણ શોધી,
મને મહારં મતાવે છે.....મને.
હૃદય ધનથી ઊમળકાના, કિણું દશદિશ વ્યાપે છે,
નિગનંદે હું આનંદ.....મને.

કેશર કેશરી—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી ક્યાં, બધે મતલબની યારી છે...અરે.

બીયારા કોઈક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે...અરે.

સાખી { પોપટ જેમ પદ્મતો અચરે અચરે રામ;
મુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.

ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં તે સાચી પ્યારી છે. અરે.

સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઝજ;
પ્યારી પિયુ પિયુ કરી મરે, પ્યારા રંડી બાજ.

ગથો સાચાનો વખત હા, દગલબાણની વારી છે. અરે.

પુંડળીક—

અધિક સુખ આથી બીજું શું મનાય,

પ્યારી મારી બુલબુલનું બચ્ચું ગણાય...અધીક.

પુરા હશે પુન્ય પરમવે ડાઘાં; બાચી સુશીલા તો સદ્ભાગ્ય સિધાં,

ધરવાળીના ગુણ ગાય, મામ બધું ધરવાળીના ગુણ ગાય...પ્યારી.

દાગડાની કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધા ને શ્રીકૃષ્ણકાળા,

પતિથી પતી પૂંજાય—મીઠાં બેગાં ખાતાં બોરો બપો જાય...પ્યારી.

સતિ દ્રોપદી—

અરજ સ્વીકારો રતેહી શામળીયા, રદાય થજો શ્રીમુરારીરે.

રાજ સમામાં રાજ સિધાયાં, વચન વડીલનું પાળી રે.

દેમ યશે કંઈ જ્યેન પડે ના, વ્યાકુળ થક મતિ મારી રે,

કપડી કુટીર છે કોરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે.—

દાવ ખેતના હે દાન બંધુ! રાખજો લાજ દમારીરે. અરજ.

મોહિનીચંદ—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન છેડારે,—મને.

લાચાર હું નિચારી છું શીઠ લ્યો છો કેડારે.

જીવાનીથી દીવાની છું મારો છેડો છેડારે છેલા—મા.

પ્રાણુ દાન છે પ્રિતમાં પુછી કરજો પ્રીત,

પ્રાણુ દાન તો સ્હેજ છે. કકળુ પ્રીતની રીત,

આંદાર તું કિરતાર મારો પાર બેડારે.—અરે.

સરોજની—

આ મન ઉપવનના માળી, લ્યો સુમનની માળા સ્વીકારી.

માળા કરમાળા ધારી, ધારી કાંધી ઉપકારી,

નવ પક્ષવ આ તન વેલી. મમ હૃદય સંગ વળગેલી;

પ્રિતિ પીઠપથી નવલ ખિલેલી, લેજો રતેહ સંભાળી—આ.

સારા અને સસ્તાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું- ૩

કંસવધ—

અમને પાવન કરવાને, દીલનાં દુખડા સરવાને

શાન્તિ જળ મન ભરવાને.—યોગી આવજો

મામા રાખી મહારાજ યોગ-દર્શન દેવાને કાજ.—યોગ

ચરણ કમળ નિશદિન મુજ મંદિર, ધરવાને.

કમળ વદનથી મનહર મધુર, વચન ઉચરવાને,

શાન્તિ જળ મન ભરવાને. યોગી આવજો.

મહાવેતા કાદમ્બરી—(મિત્ર-વર્મ)

અત્યુત્તમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમગ્રાય,

આ અવનિમાં અન્ય ઘણાં જે સુખના સાથી થાય.

માતા પીતા બ્રાતા થકી, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી,

જે ગુપ્તમાં ગુપ્ત તે પણ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.

મિત્ર રતનથી આ ભવરણની સફર સફળ થઈ જાય,

સમૃદ્ધિ ચાર ભુવન તણી પુરપાર્યે મળવી સ્હેલ છે.

સદ્ભાગ્ય-વિણુ સન્નિમિત્રની, પ્રાપ્તિ મહા મુશ્કેલ છે,

શબ્દ લઘુ પણ અર્થ અધિક એ અદ્ભુત માંહી સમાય.

લવ-કુશ—

અર્જ સુણી લે નદારી, પ્રભુ અર્જ સુણી લે નદારી

રહાય હવે એક છે, નદારી—લેજો હગારી.—અર્જ

બાળ સંભાળ કરી, બેઠી સ્થીર હામ કરી,

મરેલીને નાંખ ન મારી, લેજો જાગારી.—અર્જ

અધને નેત્ર જેવાં ચ્હાલાં, મુને બાળ તેવાં,

ગાયવત્સ વિના નાંધારી—લેજો જાગારી.—અર્જ

લલીત મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ યોવન, બચીચો બતાવું,

બગીચો, બતાવું મોહન પુષ્પે વધાવું.

પ્રેમની ધ્વની લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું—મન

આમ્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડું,

પ્રેમની ભૂરકી લગાડું, હે નેહને નયને નચાડું.—મન

શીતરથી મીઠાં ફળ વહાલા ધરાવું,

અધર રસ પાન પીવાડું હે અધર રસ પાન ચખાડું.—મન

હૃદય સરોવરની શ્લીતળ પાળે,

પ્રિતીને પાંખે પોહાડું—હે પ્રેમ જળ છાંટી જમાડું.—મન

લક્ષ્મી-વિવચ—

અમળાના ખેલી બહાલા, મારા સુંદર સ્થામળા,
બહુનામી, જગજનના સ્થામિ, લગ્ન રાખો શ્રી ધનસ્થામ.
નરુવર નાગર દીનખંડુ કેશવ કરણના સિંધુ,
પ્રેમથી પ્રભુજી લ્યો ઉગારી સુંદર સ્થામળા—બહુનામી.
બહાલા ગોવર્ધન ધારી, ચિનંતી લેળે સ્ત્રીધારી,
બવલય હીરી લ્યો કીગારી, સુંદર સ્થામળા—બહુનામી.

ભજન તુલશીદાસ—રાગ ભજન—

આજ રહો મોરે પ્યારે રધુવર, આજ રહો મોરે પ્યારે.—રધુ૦
જે તુમકો બનવાસ દીધો હે, કરીએ ગમન સદાકેરે.—રધુ૦
રધુવર કહે સુતો મેરી જનનિ, ચક્ર વૃતનિયમ દમારે,
અજ ન રહું ધર માત કૌશલ્યા, દશરથ ખાત્રા હારે;—રધુ૦
શિતા સહિત સૌમિત્રા નંદન, બધે કુટુંબસે ન્યારે,
તુલશીદાસ પ્રભુ દુર ગમન ક્રિયો, નયન વહે જલધારે.—રધુ૦
સત્યનારાયણ—

આજ કાલ પાપી રહ્યા જગ મહાલી, બરમ બારી અને ખીરસે બ લી—આ.
ધરમીને ધાર અને કુશળ કસાઈને, આપે મહારો વનમાળી—આ.
સુગંધી ભાઈએ જુત પણુ નાશે, નીચાની જુટે સઠે ડાળીરે—આ.
લકતોને લીડ તીડ, ઉભાટ દગોને, દોરંગી દુન્યા નીહાળી—આ.
ધરનાને ધંરી હે ખંડી ખાવાને, બળતાને નાખે સઠે બાળીરે—આ.
શીખળવતી—

આ તબ મન ધન ને હાથ, કરી કર્યા જશો મનમોહન,
નહિં અલખેલા અલગ થવા દઉં, રહેજો મુજ ભોવન.—આ૦
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુન્ગરો પ્રાણુજવન,
મુલાકાત મુજ તાત તણી લ્યો, રૂટે ઉગમતે દિન.—આ૦
દાસ તમારે મહેલ આવવું, જરા રૂચે નહિં મારે મન,
દયા કરી દ્યો રજા મુને હે, સુંદર તન ચંદન.—આ૦
નંદમત્રીસી—

આ સ્વપ્ના સુમ સંસાર સમજી લ્યોને શાશ્વા,
દુર્લભ માનવ અવતાર, અવની મહી ઓરાણા.
બાળપણું રમતા ગુમાવે, જુવાનીમાં લપટપણું ભાવે,
વૃદ્ધાવસ્થાએ જીવ લોભે વજ્રાએ રટે નહિ કીરતારે.
મરણુ આસ જવ આશુ થાયે કૃત્ય કુંડા નજરે ઉભરાએ,
ખીડાય ભારે, પરત્યાય પાપી તારે, આંસુ વહે મોધારે.

સત્યનારાયણ—

કહું આપવિત્તી કર્મ કથા દુઃખયરી, કાળજરું નાંખતી સંહારી...કહું.
આ નગર સાધુ શેઠની, બહુ લાડકી દીકરી હતી;
ખસતા બગાસુ દાસીઓ, કંઈ લાખ બેઠાજર થતી...કહું.
માતી હીરા પહેરી ચરણ, ધરણી પરે ના રાખતી,
તે આજ દુકડા કાજ તમ ઘર આવે છે, લીખ માંગતી...કહું.
પક્ષિને પિતાજી લેકને, બહાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઈ ગઈ જલ્દસી અને, આગે રખડતા છે કર્યા...કહું.
ચડતી અને પડતી પ્રભુ, ચિરકાળ કોતી નવ રાખશે;
લીખારી પળમાં ભુપ થઈ, ભુખ થઈ બીખ માંગશે...કહું.
કબિર-વિજય—રાગ, ભગવન.

આવો, આવે સમયે અમોતે ઉગારવા ધિરા ધામ,
સાહે કરે સહ જોવાં રામ રઘુરામ.
મતી ગતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગે પહેચો પ્યારા,
બુજાવેને આપો બાવે, જીવત દયાળુ દાતા.
ગામા નદિ જનમે મુજો, ત્રણે બુવોના ત્રાતા,
જેયા નદિ આપ નેવા, જગમાં જોરાતા.—આવો
નાયાં આપે તંતે બક્ષો જુવો અહલ્યાપ્યાઈ નેવા,
આનંદે આરાધે છે છે દાડી, દેવો કેવા-કેવા.
વેદોમાં વિખ્યાનિ બ્રહ્મા, સાચી કરે સર્વ સેવા,
કબિરનાં કહ કાષો લાખેળી, સુકિરતી લેવા,—આવો

સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખ ધામતી, પ્રીયા તું પ્રતિમાં પ્રેમની,
મમતાપ ઝેરના કારનારી, તું શિતળ ધારા બની.
માળા જપું તમ નામની (૨) નથી ઈચ્છા દામ દમામની,
ચિત્ત ચાહુ શેવા સ્યામની.....
.....સાચી તું ભગવતી બામિની-આશામની.

શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

કરી ચડાઈ આહ દેવીએ આવી હિન્દુસ્તાન વિષે,
રકાળી પ્યાલાન્ન રથ બનવી ક્રોધ મેળવી દશે દીશે,
શહેર કર્યો ગામ ગામડે ચોક ચોકે ગટા કરી.
હિન્દુસ્તાનને ખુબ હંકાર્યો કલ્હી નામ લે નહી કરી.
અધરામૃતનું પાન કરાવી નંદુશક નિર્માલ્ય કરે,
બલભલાને બક્ષત બનાવ્યા મહેતાજી પહેલે નંધરે,

૨ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

શુક જયંતિ—

આર્ય ઉત્તતિ થાય ક્યાંથી, ન્યાં આવાં અધરીત કર્મો થાય,
માખણ માટે નિર વધોવે, કંચન તણ કોઠીને સ્થાય.
એક ટકાની હોય તોલડી, તોય તપાસે સધળે હામ,
બુધ ટપોરા ખખડાવીને, પુરણ પર્ખી ખરચે દામ.
કન્યાના જીવતરનો સાથી, વર જોતાં આંધળીયા થાય,—
હતર કરવે રાખે આગસ, અભિમાને અધા અથડાય.
બુદ્ધ દોળ દમામ રાખીતે, પાઈ પાઈ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય હીકરી, સ્વાર્થ સાંધવા વેચીખાય.—

સુદાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન મારાથી ચલાય... .. ઉભા રહો !
(કેમ શુ ? થયું) વાગ્યો કાંટો, જળો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરર.....દુઃખ બહુ થાય.....કેવું ? બુધ બળે લડાય;
બળે પ્રાણ મારા આ જન્ય.....અરર જોય...ઉભાં રહો.

કન્યા વિક્રયની કરતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો, હે બદલો કિરતાર,
સત્કાર (૨) અપ્રદારી દીન બાળનો સફળ કર્યો અવતાર.
મોદન મુરતી, મન દરનારી, હૃદય રમે છે લાગે પ્યારી,
સખળ રનેહની રક્ષા કરવેને સખી સરજનહાર.—ઉપકાર.

હરિશ્ચંદ્ર—

ઉપમાપતી નમું નમું સરણ ગતી નમું નમું,
જટા ધારી સંગ લિયે, પારવતી નમું નમું—ઉમાપતી૦
કરો મહાદેવ દયા, હરો દુઃખ પીર બિથા,
તેરો નિત નામ રટન, જતી સતી નમું નમું.—ઉમાપતી૦

સુકન્યા-સાવિત્રી—

જેત...રજની શરદની રણીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી ચંદની,
આક્રમે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે.
રેલ જમી ઉર માંહી આનંદની હાંહારે રેલગમી એ...કરે નયણાં
નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

હર્ષ થેલાં હેડા કરે હાસ, જલદ શ્વેત શી છવાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના રાજની નહિ રજનીને સન્માન
સાજની શું સમજ કરો રજનીના ગુણગાન.

સ્વાર્થના સ્નેહી—

એ...ગુરુ ગુણ હવે હું...ગાઉં, પાપ પુંજમાં હવે, શીદ સપડાવું...એ.
કાયા મારી પાપી ભારી, ગતી, મતી, સૌ દે છે વિસારી,
એ...ભક્તિ નાદે, માનવને ચઢાવું...એ.
સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ ભારી, “ચુની” લેજો ચિત્ત ધારી;
એ...ખોટા ભાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

સ્નેહ-સરીતા—

એ શાણા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારીને,
કરી દૃષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવેને, હૈયું ઘેરું આગર પ્રેમ પુજવાને.
પાદ પંકની રજ ચુંબવાને, મંત્ર વાણી સુધારસ ચુંસવાને,
મારા મોઢેરા મહેમાન રંક મટુલી સુડાવેને—એ૦

સરદારખા—

એક ફક્ત તારો આધારે, ફિરતાર મારે.
ભગુ સદા સચ્ચિદાનંદ ન્દાય તે તારે કે મારે.—એક.
મરવું છે નક્કી માનવી, ફાગર પડે હો પાપમાં,
મમળુ થઈ શીદ ઉતરે સંસારના સંતાપમાં.
જાંઘે હવામાં ખાપડા પ્રાણી ખરફના મુળીઆં;
કાળનો ઉકળાટ ચાતાં, હાથ ગ્રેતાં ચાકીઆં.
મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું,
પ્રભુ પ્રભુ તું ખરો ને અન્ય સર્વ છે કાચું.—એક.

સૌભાગ્ય-મુંદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ, હીમે દુનિઆં ફાની,
શાની જીંદગાની રોજ રહેવાની માની.—આંખો૦
આ ધન ધામ મેડે, મહેસો ને વાડી વજ્રા,
ખંતે સાચ્યા અંતે થવાના ધુળધાણી.—આંખો.
અચિંતો દાયશે ટોટો, અજલનો ફિરસ્તો,
કરી લેને ભલાઈ એક, છે, સાચી કમાણી.—આંખો૦

ભદ્રાભાષિની—

અંતરે હાઈ છવાયે, સખી શાને ?—અંતરે.
પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જો, નિશ્ચિન હૃદય ચિરાયે;
—શાંત બનશે આજે અલી !.....એ.
પ્રાણ વિના હુલ્લાસે, સખી શાને ?—અંતરે.
બુદ્ધિ મારી શું બદલાયે ! ધર્મ મારાથી ! ભુલાયે,
લોક હૃદે મને મુખે ભલે પણ, લાજ ન આવે જરાયે—સખી શાને—અં૦

૮ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર, લીમડાચોક-મુરબ.

ચન્દ્રગુપ્ત—

એક પત્નીવ્રત પાત પીઓ નર ! એક પત્નીવ્રત પાત,
સીને પતિવ્રત તેમ તમારું પત્નીવ્રતે કહ્યાણુ.—પીઓ.
તમે ચાહો કે નારી તમારી, હો સતિ-સીતા સમાન.
બિદાહરણુ રૂપ રામ બનો ખુદ પવિત્રતાનું પ્રમાણુ.—પીઓ.
પાણિ ગ્રહણુ સમય માની બનેએ પ્રતિજ્ઞા આણુ.
કોલ એક બીજનો તોડે તે છે પથુ હેવાન.—પીઓ.
જેનાં માત તાતનાં બુદ્ધ, રજ, વિર્ય અનીતીમાન,
તેના સુત પત્નીવ્રત ચૂકી ઘણે વિપચિક્ષા શ્વાન.—પીઓ.
નીજ પત્નીનાં અંગ અંગને દિયો અમી કુંપ ઉપનામ,
ધાર્ધિ ધ્રાધ તેના રસ ધુટકે, લિયો અમરતા લાણુ.—પીઓ.
અશ્વત્થિ—

અશરણુ શરણુ ! ધરણુ ધારણુ ! ઇશ તારણુ ! તરણુ કૃપાળ !
ચરણુ રમરણુથી તરણુ વરણુ ! પણુ ગિરવર ગદ્દન દયાળ.
જન મન રંજન ભવ ભય ભંજન, ચિદ્ધન જગરાયા,
શકળ અખિલ દુષ્પ દલન, કરન વિભુ ! અકળ આપ માયા.
અમલ કમલ સમ લોચન, મોચન ત્રિવિધ તાપ અજ્ઞાન,
મુનિજન મન સરવર, નરવર, ઇશ હંશ અજર જગ બાણ.
નાથ નિરંજન ! પર બ્રહ્મ ! સુખદાયક કલ્પ સમાન,
પ્રણમિ ચરણુ વિનવું જગ વંદન ! કરો અખિલ કલ્યાણુ
મુરદાસ—

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ્ધ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
હુંસોની ગતી હુંસો જાણું, કાળ ન કાંઈ પીછાણું.
ધાવ રહિત ધાયલની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણું...અરે.
દરદી વીણુ દરદીની દશાને લણે કોઈ ના ભાવે,
સુર ભજનનો રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યે...અરે.

ઉદયભાણુ—

અલખેલા લટકાળા બ્દાલા, પ્રીતમ ઠાકોર મારે મન વશીલા,
રસબેલા રીસાળા બેડા, દેહના દેવળ માંહી રંગ રસીયા.
નિતી પંચામૃતે પાતળીયા પખાણું, ક્યનને ફુલડે વધાવું,
હેતના હીચોળે હળુ હળુ હીચોળું, હોંસે હસીને હસાવું.
શૃંગાર સજી સજવું ભાવે, ભોજનની યાજ ધરાવું,
હંકનું કચુંઅર રીશનું રાષ્ટનું, ચામડાઈ ચટણી બહેમ શાક રાષ્ટનું.
બરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ધારી ક્યોરી પુરી, શુદ્ધ રતેહ વાસના,
ભાવના જુખ્યા ઉઠ્યા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદમાં બહેનું છું.

ઉદ્યાસના—અલખેલા.

વિજ્ઞાવણી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર પાસ;
લહેરો ત્યાં લગી બાણુને, બ્યાં લગી બાણેઆસ.
સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લઇએ,
રાખે જેવી રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રહીએ.

સાચી { પીપળ પાન ખરતા, હસ્તી કુંપળીયાં,
મુજ વીતી તુજ વીતશે ધીરી બાપુડીયાં.

નહી જેવીને તેવી મિલ, કોઇની નભતી જોઇએ;
દશાના હંગ, રતુના રંગ, જેવા દેખી લઇએ.—સદા.

સાચી { કદી મહેલોને માગીયા, કો દીનછપ્પર ખાટ
કોઇ દીન એવો આવશે, ભૂખ્યાન મળેલાત.—સદા.

શારદા વિજય—

કામવીરા વાલમને દેખે, દુઃખીનો સંદેશ;
“જોગણુને વેરે વિભેગણી, -કે વેતી મે જોશ દેશ.

બમે જીતની બુધ હય, કંતનો કહે બતાય;
વોંદા બુરો ન માનીએ જોર કલાં...સે લાય.”

ગાગરના પાણી મુકી છો, સોગરના માઝા મુકી છો.

નીતીનો એ ખરો, પધારો પ્રાણેશ, હોય ન ખારો, પધારો પ્રાણેશ.

લુહદેવ—

કાયા કાચ કુંભા નું ચેનરે, દિણ ભાગી હંસા;
આવિગળ પદીને તું પેળરે, દિણ ભાગી હંસા—કાયા.

ઝંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીંદગાની તારી;
મમતા મુકી દે ને તું કારારે, દિણ ભાગી હંસા—કાયા

એ દિનના છે ધરજગ સવળાં, એ દિન અદિં રહેવાનું છે,
એ દિનનાં છે સગાં સંબંધી, એ દિન સુખ લેવાનું છે.

એ દિનનો છે પાખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે.

લોકો જેને દુનિયા કહે તે, એક “મુસાફરખાનું” છે.—કાયા.

પાંડવ ગુપ્ત નિવાસ—

કુન્તીમાતા તનુજ તારા, વીરપણું બેઠાં હારી,
હાથ તણાં હથીઆર બેતારી, ચાકરી ચુકમિ ધારી.

સિંહ વસ્યા શિયાળ અવાશે, સિંહ સ્વરૂપે નિશારી,
ગૌઆહાણના રક્ષક રહેતા, ભક્ષક વૃતિ વિશારી.

રાજ રમાની લાજ હુંડાયે, ખાજ અખાજે ખુવારી,
વ્યંજન ત્રિશ પહેરે ત્રિશ, ધર્મ ધારે લાચારી.—કુન્તી

૧૦ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડચોક-મુરલ.

મીરાબાઈ—રગ ભજન—૫૬.

હુલત રાધા સંગ, ગિરીધર હુલતા રાધા સંગ,
અખીલ કુલાલકી કુમ મચાઈ, ભર પિયકારી રંગ.—ગિરીધર
લાલ ભઈ ખિંદ્રાખન જમુના, કેશર સુવત રંગ”
નાયત લાલ અધર સૂરભર, ધિમી ધિમી બાજે મૃદંગ”
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરીધર નાગર, ચરન કમલ કુદંગ.

સતિ-તોરણ—રાગ ભજન —૫૬.

ઝેસલ કરી ભે વિચાર માથે જમ કરેા માર,
સ્વપના જેવેરે સંસાર, તોળાંદે કરે છે પોદ્ધાર.
આવેને ઝેસલ રાય આપણ મળીયે,
ખરા સંત હોયે ત્યાં નઈ ભળીયેછ.....
આ ભવ આવીયો અવતાર, માથે સદ્ગુર ધાર,
બાવું ધણીને દરમાર, જેડી ઉતારે ભવપાર.—આવેને૦
મોતિ ઓરણમાં ઓરાય, માથે ધરણ કરેા ધાય,
કુટે ફોગડીયા કહેવાય સાયાની ખરે ખમર્યુ થાય.—આવેને૦
નવલખ કોથળીઓ અંધાય, ત્યારે ગાંધીડા કહેવાય.
હીરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુક્ત મોઢેરાં ધામ.—આવેને૦
નિત્ય નિત્ય કડી ન્હાવા જાય, કોયલા ઉજળા ન થાય,
બેટા ગુણિકોને તે તો બાપ, કોને કહેવા જાય.—આવેને૦
દેખીદેખી કરવા જમ, એ નર અધૂરીયા કહેવાય,
હાથમાં દીવો લગ્નને, છતી આંખે કુવે પડવા જાય;
એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરણ દેવી મામ—આવેને૦
સ્નેહ સુધા—

ડાહ્યા ડમરા લાલી બાગો રપાળાં, કલા ધૈરા બાગો છોશું! રહીયાળાં.
પુરુષ તણો પહેરીને જમો ડીક જમાવ્યો રંગ,
રંગન રમથું રહેયું સંજે (૨) બળ્યા લખારા ઢંગ. (૨) ડાહ્યા.

બુધ્ધદેવ—

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;
આશ્નિપર શું રીશાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.
માતસ સરના રાગહંસ તમે, મુક્તાફળના ભોગી;
કુસુમ કુસુમતા, સમ સેજ સુંવાળી, મુરી થમા તમે થોગી કાન્ત.—તમને.
જે સરવર જળ પાન કર્યાં ત્યાં, કંઠક કહી નવ ધણીયે,
સુખ દુઃખમાં નિશ્ચિત અનુસરતી, કિંદૂસી કયમ પરહરીયે.

બેધારી-તલવાર-ઉર્ફે-વમુધરા—

ચાલ હવે ચાલ બહેલી બહેલી, લગી લગી હલેકે શું જોતી વળી ઘેલી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલવેલી, સાહેલી તારા તનમાં—
રહી જાણે સોને સુગંધી મળેલી.—અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો.
ભુંડી કાંઈ આવી આંધો પાટો, જુડી; ક્યાં વાગ્યો છે કાંટો,
આમાં આંધવો ક્યાં પાટો-હવે ચાલ, ધુતારી ચાલ (ચાશીયે છાત્રે)
સાગર-સરિતા—મજન, રાગ, ૫૬

ચંચળ લક્ષ્મીનાં ચાળારે જન મુર્ખ પુલી મરનારા,
કાળાં ઘેળાં કરનારાંરે ખાંતે ખતા ખાનારા.—ચંચળ૦
“જયમ વર્ષાની વીજળી પળપળ કરે ચમકાર,
આજ મળ્યું ધન કાલે જારો, આંખ ચોળી રહેનારે—ચંચળ૦
મોટા મોટા નર મરી ગયા ત્યારે ગયું ન કંઈ સાથ,
મોટા મદ શો જળવો, તમે જરો ખાણી હાથરે.—ચંચળ૦
અંબરીષ—

ચંપા તું મારી દીલજન વાહ, વાહ, કુશમ કળી કુશાન વાહ, વાહ,
અન્ન વદની છો, બરી મદની છો, ઝરી રસની ગુલતાન; વાહ, વાહ-ચંપા.
શાણા અતુર સુગંધ, વાહ વાહ, અલખ પરી હું,—
હુપી ઢરી હું-ગળે લગાવે ગુણવાન,-વાહ-વાહ.—ચંપા.
સ્નેહલતા—

છે નોકરી દુઃખનું મૂળ શુભ સૌને મોટી, હાય હાયરે,
.....શુભ સૌને મોટી (૨)—છે૦
સારો દિવસ સેવા બજાવી, પોદવું આખર થાકી,
રાત વિની ન માલમ પડે કે જ નોકરી જગી.—શુભ૦
આમ દોડાવે તેમ દોડાવે કરાવે સરવે વેઠ,
ધીકક જમતમાં જલ્દતર તેનું (૨) ભરે આશરે પેટ.—શુભ૦
પંડીત જ્ઞાની ધ્યાની સર્વે લખી ગયા વિચારી,
ગુલામગીરી છે નફ્ટ નોકરી નહીં કરવી તે સારી.—શુભ૦
લિખિતામહ—

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વશ કરીરે.
લાખ ટકાના લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી,
કુલ સૈયામાં રખો તો પથ કહેશે મુજને ખુન્દીરે.—જગમાં૦
સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું ખાતર દષ પોષાય,
અમૃત પાશો તોય લશણની ગંધ કદી નહિ જાયરે.—જગમાં૦
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ,
ત્રી અંકુશ કરવા ટાણે શું! હરી ગયો તો ગામરે.—જગમાં૦

૧૨ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

શ્રી કુસુમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન થું ? કામી, નીચ નારીની જાત હરામી;
વઢે વેણ મીઠાં મુંબે સ્વામી, બીજા સંગ રતી રસ જમી.
લોભાવે રશના એ રશાળી, ઉરમાં રાખી પાપની પાળી,
હૂર-ધુત ઘોંગી ને ધુતારી, બણી ચુંકેલ જરિ વિજરી.
શર્મ-ધર્મ-લજ્જા ! નહિ, દયા નહીં ! તલભાર,
જાર માટે જગદીશને, જેતરવા ! તૈયાર.
રહે ધડીકમાં હશે ધડીકમાં, ધડી રીશે મસ્તાન,
લલચાવે નર લાખને, પણ કામની ન એ શેતાન.
રનેહ-મુઘા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે, કુટીલતા કરતા.—કામી
કરે અનીત્રિ અધમ અનીશે, પ્રભુનો ડર નવ ધરતા,
પરમેશ્વર પોતાને માની, અધ બનીને ફરતારે.—
લાજ જરમને કરી પરાઈ, પાપી પગલાં ભરતાં,
અંતે ફટફટ થઈને પાપી, વીણુ મ્હોતે મરતારે.—કામી

સાગર-સરીતા—

કુંવારું રહેતું ધણુંજ સારું બધું પરણવાનું—કાકાજી બધું પરણવાનું.
સારો ધણી જે નહી મળે તો જુગજુગ રડવાનું—કાકાજી જુગજુગ રડવાનું.
પ્રેમથી રમાડું તને વ્હાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, એ
વ્હાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય.
ભાણીયા દીકરા મુંગો મરી, નહિં તો ફજેતો થાય એ કાકા
તમારું નખોદ જાય.
મેના તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારું
નરપિશાચ—

કાઈ અલખેસે અણસારે તેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામણુ કરી મને છેડી-મુકો વરણાગી. આ-છેડો ના છેડો-કા.
ગુલે ગુલઝાર અંગોનિ બહાર, તમે લઈ લેશો ના;
મરમનો માર વચનનો પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના,
ગાલો પર ચાર, ચુંબન અપાર, મને કંઈ દેશો ના.—કાકા.
સરદારબા—“કળ્લેડાની કહાણી”

કાને કહીએ કળ્લેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીત્રાયે ઘાણીરે.—કાને.
લોક વગેવે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડો છે પામર પ્રાણીરે—કાને
જેબન રશ હસતી, પણ જોડીની ખોડ,
પીયુડો રમે લખોટીયે કરતો દોડા દોડ.
જગદીશ ! હવે ગમરાણીરે, સહાય કરજો મી સાદગ પ્રાણીરે...

સત્યનારાયણ—

કંસ નીકંદન, જય ભીડભંજન, વંદન દુઃખ હરતા !
મન રંજન કરતાં નીરંજન, જય જગતા ધરતા—કંસ.
અંજ નયના ધાર, પ્રભુ છે સૌના પાલનદાર (૨)
ભાલ સુ અંદન જય ખલખંડન, નંદન વન ફરતા—કંસ.
“અકળ કેળા કળી ના શકે, પામર જીવ નાદાન;”
વિરલા વિભુ પીછાણતા, જેને તેમનું ધ્યાન.—કંસ.

શૃંગીરૂષી—

ગાન મધુરાં કંઈ ગા, અલી રજની, ગાન મધુરાં કંઈ ગા,
તારલીયા તણે સાલુડા ધારો, કામણુગારી ન થા...અલીરજની
ચાંદલીયાને ઊરપર ધારી, એકલડી ના હરખા.....અલીરજની
યોગીજનો સખી સાંધે સમાધી, શિતળ સમીર તું વા...અલીરજની
પિતૃભક્ત પ્રભાકર—ગંગા, યમુના, ને સરસ્વતીનો સંવાદ.

ગુણુની ખાણુ મને ગણુ, ગંગા કષ્ટ અધમના કાણુ.
મુજમાં ન્હાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આણુ.

મહિમા મારો એવો સાખ પુરે છે...દેવો...

જમના મારું નામ અરે હું, યમની મિત્રી ટાળું,
મારું પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રજાળું.

હરનારી છું હાની...વાત એ છે...ના છાની.

સરસ્વતી હું સુંદર મારું જળ કિલખીશ હરનારું,
કરે રનાન શ્રદ્ધાથી તેનું સદા કરું હું સાડું.

કરણુ મારી પામી.....દાસ ખોય છે ખામી.

મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આરો,
કરું રનાન ને પાન હંમેશાં વ્રદ વિશ્વાસ તમારો;
સુખમાં દેજો સ્થાપી.....માતા છું.....પુરો...પાપો.

ભિખમપિતામહ—

ગૃહસ્થાશ્રમની શોભા સધળી નારીથી સચવય.
તે નારીને કહો નહારી, એ કેવો અન્યાય (૩)...ગ.
અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરૂષ પદ્ધતિ રજાં સંગાયે.
વંશ વૃદ્ધી જેના થકી થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહ્યું કહેવાય...તે ગ.
નારી વિના કહો કોણુ નિપજ્યા, સાર્વભૌમ પણુ એથી ઉપજ્યા;
ધ્રુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય એની પણુ નારી મા થાય—તે—ગ.
જગતની જે આઘશાંકિત, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી;

ચુલ્હી ચુલ્હી ગણાય, રિહી સિહી સ્ત્રી મમજાય—તે—ગ.

સરદારખા—

જનમી જગમાં જેણે નવ કીધું પ્રેમ મદિરા પાન,
ગોરી ભયર સુંદર દીલખરના, ગાને નહિ ગુલતમી.
જનમ્યો તથાપિ નવ જનમ્યો, સમજી લ્યો તે હેવાન,
બહાદુર બંકા કરતાં ડંકા, જે જોજી મસ્તાન—જનમી.
ભર ભર પિયાલા પી લીધો ઉડાવો રાગ રંગ,
દિલખરની સાથે બાથ લીડી, ખેલો રંગ જંગ.—હા.
ગુલતાન ગાન તાનમાં ભરપુર ભાગ્યવંત,
અજળ રંગ અજળ રંગ, રંગ રંગ.—વાહ.

બુદ્ધદેવ—

જગમાં લોકો, મારે ઘોડો, સમજ્યા વિના કરે મત જોડો
ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા માટે જગથી ડરવું.
પરબન હરી હરીને, ખીસ્સાં પુરાં ભરીને,
કોઈ સુંદર પરીને, સાથે લઈ ફરીને.
મળા કરી તે ખરી, મરના પછી કાંઈ નથી જોવું,
દેવું કરી ખાવું પીવું, મસ્ત થઈને રહેવું.—જગમાં.

સરદારખા—

જોજો હોં અલી ઘેલી, કળી મળી, ભોગી, લુડી કળી જા,
રશની રશીલી ચતાં લુટાલુટ આ બહાલી વીસરી જા.
પ્રેમની પ્યાલિ ને સાહેલી ઝાલીને જોજો હોં જોજો હોં જોજો આ
બહાલી વિસરી.—બા.
બહાલાંના વેણુ રસીલા નેણુ, બહુતી નાંખશે બહેન,
બહુતી ઘેન બુલાવે યેન, જોગન, ની, શી આ તરફેણ.
રસીલા સજોડે, મહાસો ભરે કોડે, બકે ન્હાને મોઢે મોઢે શું. મચકોડે.
પ્રેમ મળીયે ભમતી ભમરી, લેતી ગુનાખ કેતકી લહેર
ઘડીક ગુનાખ ઘડીક કેવડે, ચતુરાઈથી રસ લે ચોમેર;
તાંએ ગુલાખ એનો નવાખ હોય, આ હોય આ લ્યો તારે.—જોજો હો.

કામલતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો;
પ્રિય પ્રાણુ કહી ખોલાવી. હવે હાથ છોડી ન દેસો.
બોળું હવું કુંવારું જ્યારે, આ મન મારું;
પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરણ્યા, એ શું બહાલા, વિચારી દેસો.
ત્રા કહેસો—મને નાથ.

વચ્ચંત્રપ્રભા—

જાણ્યો જિજ્ઞાસો તમારો પ્રેમ જાણ્યો શું છળી,
તારા રૂપમાં ભુલી—ગયું, દીલડું ગળી.—જ.
જાણ્યો પિયુ મન ભાવતી, પરજીવી ખીજી નાર,
જુડાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર.
પરજીવું હું પ્રેમદા—રાજી છળ્યે સદા,
જો પરજીવીશ (હાં) (ભલે) (એમ) હા.
“ઠીક ત્યારે શુભ મુહુરત શુભમ્ લગનમ્ ભવતું”
આ શું—લગ્ન માંડતી, ફરી પરજીવી ખીજી પરી,
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

બુધ્ધદેવ—

જોયો સાળો હહાપણનો ભંડાર, હાં હાં, મોટો ક્યો વેપાર; (૨)
બની હતી ચાલ્યો ભર ચોરામાં, પૂછ્યાં ભાવ બજાર હાં હાં.
કહે છે ખરીદી લાગ્યો ભાજી, છે સુંદર ને વળી તાજી;
ના તજે તોયે પતરાજી, કરી અકકલ તણી હરાજી,
કરો મસ્કરી, બચે પરાક્રમ જો જો ખીજી વાર (૨)—જોયો.
મલ્યો દલાલ પુરો પજી, એણે બગાડી દીધી બાજી,
હવે બુધ્ધિ બતાવું ઝાઝી જેથી બજાર ઉડે ગાજી;
કોણ પછી કહેનાર મને છે ઘરમાં માખીમાર હાં હાં (૨)
હું શીમારીયા બની જવાના, સુનીમ હડકાલાલ હાં હાં—જોયો.

રનેહ—મુંબા

જોયન રસ ભયું હુંટો દિલદાર, જીલો જીલો મુધારસ સાર—જોયન.
હું મદ્યેલી ને નવેલી, પુર ખ્હારે ખીતી રહેલી,
કુસુમઠળી નીરધાર મુંટો દીલદાર હુંટો દીલદાર—જોયન.

કન્દુમતિ—રાગ—ભજન—પદ.—

જંજળી જીવડા ઝાંઝવા જોઈ શું રાચે,
દીણ ભાગી હંસા સાચા મોતી શે ન ભાસે.
આવણું કેરી વાદળી જજમય ચઈ નભ જાય,
તરસ્યો ચાતક ટળવળે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે.—જ.
સ્વાતિહું બીંદુ પડવાથી, પેટ ભરાશે,
આશા પતંગ ઉમંગથી, ગયો ગગન મોઝાર.
વિટખાઈ વંટોળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારરે.—જ.,
મુરખડા મનડા સંતોષથી મુખ યારો.—જંજળી.

૧૬ શા. લક્ષ્મીનાથ નારાયણ પ્રકાશક, લીમડાચોક-સુરત.

પ્રુદ્ધદેવ—

ખીલ્યાં પુષ્પની પરાગ મીઠી બહેકે
સાહેલી જાણે અમર તણા આનંદ હહેકે.
કુલી વૃક્ષવેલી દીસતી સોહામણી,
એ...બહેતી ચાલો હેતાળ એની છાંયડી.
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ બહેકે-સાહેલી.
મિઠું ચૌવન પુર આ મીઠો સ્નેહ સ્વભાવ.
મીઠી કુસુમલ છાંયડી મીઠો તર કલાપ,
લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયણું કરી જાય.
અંગ આનંદ ઉમરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

નિલમ માણેક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નવિં કાંટા તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવતાં મન સુખ લેવાને...ગુણી
કાંઠા મુરખ ખાવળ વાવે, કાંટા લઈ પરદા આવે.
સંત જનો સત્ત ગુલાબ વાવે સુગંધ બરવાને;
આ કર્મ તણા કંઈક લાગે, ભવસાગર તરવાને...ગુણી
કવી છોટમ—રાગ, બજન,
ચટપટ ચેત હેતકર હરીયું, ચરણુ લામે છે માંચે રામજી
ધામ ધરા ધન સુત-પણીઆણી સેવક નામે સથ રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ ખગગર; તેમાં નહીં કંઈ તારં રામજી
ધન સાંચ્યું પણુ ધર્મ ન સાંચ્યો, ક્યાં જન્મારો દારં રામજી...ચટ
મોટપણાનું માન ભરાયું, આટ કંઈ નવ મુજો રામજી
જમના કીંકર જોશે ત્યારે, થર થર કાયા ધુજો રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિર્મળ, રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ ચીંતામણી પરજે, તો ભવતો બાંજે ભય રામજી...ચટ
સત્યનારાયણ—થવાનું તે થવાનું છે—
ચીંતા મુરખ નર શું કરે, લખીયું લલાટે થાય,
કોડ કરો ઉપાય થાય સું, કર્મ છુપું ન છુપાય.
કંઈક જન્મનાં કર્મ કર્યાંથી, કર્મ સદા બંધાય,
વાળું તેવું છે લણવાનું, વિશ્વ વિહાનો ન્યાય...ચીંતા.
બાવળીયા વાવે મુક્યાં ત્યાં, કેમ શુભાષ મુઠાય,
જીયું ગુલાબ પછી ના નહીં તે, જાળમાં બદલાય...ચીંતા.
જાર કરાવી જમે ચોપડે, કથમ મોતી મંગાય,
મોતી દીધાં તો મળશે મોતી, શીઠ ખોટો શંકાય...ચીંતા

કળીર ભજન—રાગ-ભજન-૫૬.

કયા ધરમ નહીં મનમેં, મુખડા કયા દેખો દરખનમેં,
કાગજ કે એક નાવ બનાયા, છોડા સમંદર જલમેં.
નુગરા બેઠન વાલા, કુબે, સુગરા તર જાય ઉનમેં—મુખડાં.
મુઝ સમારી પાધડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં,
ડૂંગરકા પાની જોખનકા લટકા, ઠલ જલેગા ખીનમેં—મુખડાં.
ઝોર કાયામાં ધાસ ઉગત હયે ગૌઆં ચરત હયે બનમેં,
કહેત કળીર સુનો ભાઈ સાધુ, રહ ગઈ મઝી મનમેં—મુખડાં.

“રા” માંડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ ઉજવળ કરતા, કયારે ઉગશે દિવ્ય પ્રભાત
દિવ્ય પ્રભાત.

... ..અધકારના વાદળ ભેદી,
ચંદ્રકળ મણી દીન મણીના સુણથું કયારે નાદ—અંસીનાદ.
દેશ દેશની મધુરી મૈયા, દિવ્ય અમારી ભરત ભૂમિ,
... ..સુર મુનિવર યુગ યુગ પોષાયા.
જેનાં ચરણ સરોજ ચુમી, એવી અમ જનની,
... ..જગ વિખ્યાત ભારત માત.—દિવ્ય.

સાગર સરીતા—રાગ, ભજન.

દુર મતીસે નથી દેખતો, ચેત ચેત નાદાન,
દીન દશા પાંચ મુકામ છે, ભાવે ભજ ભગવાન.
આ જગમાં સાચો કોઈ ન સાચી, એક પ્રભુજી સુખદામ છે. (૨)—દુરં
સ્વારથનો સહુ સંબંધ ધરતા જગની જુડી ઠગાઇ છે,
તનધન જોખન કનક કામની મૃગજળ માયા છાંઇ છે.
અંત વખત કોઈ કામ ન આવે, સાચી પ્રભુની સગાઇ છે.
અમીરગયા હિમરાવ ગયા, ન સહુને મનની મનમાં સમાઈ છે,
સત્ય વાત સાચા નર સમજો, સાચી પુન્ય કમાઈ છે.

“રા” માંડલીક—

ધન ભાગ્ય મારે આગણુ આબ્યા, સોરઠના શીરતાજ,
વધાવો રાજ કુમ કુમ ચાળ ભરીને આજ
ચંદ્ર સુરજ સમ તપો અવિચળ જગમાં તાર તાજ,
અજઘતા તારી જુગ જુગ કીર્તિ પ્રસરે મહારાજ—વધાવો.
.....સોરઠ તણા સુખા અમારે આગણુ આબ્યા:
સુરજ હગ્યા સોના તણા, અમ અંતરે ભાબ્યા,
ગિરનારના આધાર, મારા ધામ દિપાબ્યાં.—આ ૦

૧૮ થા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમઠાચોક-સુરત.

ચન્દ્રહાસ—

થોરે દુઃખદ ક્લેશ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,

કેમજ મુકું મિત્ર ભુવનને.

એક તરફથી મિત્ર વળમતો, બીજી તરફથી બેન મારાં.—કેમજ.

મન મુશ્કેલી ઉપજ છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યારા.—કેમજ.

પ્રભાત—રાગ. સામઘી.

પઢોરે પોપટ રાજ રામના, સતી સીતા પઢાવે—૫૦

પાસે બધાવી પાંજરે, મુખે રામ જપાવે,

પોપટ તારા કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું—૫૦

તેનુંરે ધડાવું પોપટ પાંજરે, હીરા રતને જડાવું,

સાકરના કરી ચુરમા, ઉપર ધી પીરસાવું—૫૦

પાંખ પીળી ને પગ પાંદુરા, કોટે કાંકણ કાળો,

નરસંઘના સ્વામીને જાળે, રાગ તાણીને રૂપાળો—૫૦

જાગંધર અને સતિ વૃંદા—

પાન પૂજ્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સન્નારી,

મનિત્વ તથા પ્રભાવે, કાવે ના દુષ્ટા ચારી.

પતંગીજ રૂપ બાળી બમે, ભુલી બાન ખારી,

કંપલાવે દીપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ૦

સાખી { શીળ કસોટી સ્ત્રીતણી, પરખે કશતાં વાર,

{ ગુણી અવગુણી પુરૂષ તો, વિગતે કરે વિચાર.

તજીને માતીનો માળો, સેવે સદા સુકી ડાળો,

અરે ! પડતીને ચાળો, રૂવે દેવને સંભારી—પતિ૦

લક્ષ્મી-વિજય—

પૈસા સાટે વેચે જે મુતા પ્યારી, નફનો તે નર અધિકારી,

બાળા બાંધે વૃદ્ધ કોટે અવિચારી, નફનો તે નર અધિકારી.

દોરે લાં જનાર ગરીબડી કન્યા ગાય બિચારા,

પિટે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કસાઈ દયો ધારી—નફનો

દિકરી કેરા દામ મેળવી, ખોટી ધર ખુમારી,

દે દાટી, થાય માટી.....ધનની, બને અતે ખુવારી—નફનો.

સુરદાસ—

ખોલું કયા મેરે પ્યારેકી અતીયાં, ખોલું કયા મોરી છોટીસી છતીયાં

ન ધરિ, ચેન ધરિ. રેન ચુમિ ચુમી, બદન શયનમેં દુઃખી કર ડારી

પકરી જુગલ કર અસન અલગ કર, કિય પરહરી ડર, છત અધર નરપર—ખો.

સાખી { મરેર ડારે જોરશે, મેરો કોમલ અંગ,

{ એસે નિરહય નાથકો મેં સુપને કરે ના સંગ,

માલતિ માધવ—

નાનકડી નાનુક નાર, હું-બહુ નાનકડી-બહુ-નાનકડી. (૩)
મારા, બહાલાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પલકારે પટકું છું લાલને, નાની થું સમજે બહાલાના બહાલને.
હું તો બધુંએ સગળું છું, જાણી બોલો ભરથાર વું બહુ
માથે ચડી (૩).....નાનકડી.

ધર્મિ ગુહનેગાર—

નભતી નથી ન નભશે, કાયમ સદા શાહી,
રહેતી નથી ન રહેશે, હુસ્નાઇ બાદશાહી.
પહોંચ્યાં હજુરે વાલી, લઇ બન્ને હાથ ખાલી,
શીકંદરો સિંધાવ્યા મુકી તમામ આંહી.
હુકમન થતા હજારો, કંપે જમાનો સારો,
મુશ્લીસ હો માલગરો, રહેશે ન સાચ પાઇ.
કોઇ ભટ્ટાકે પુરા, ભરતા, હો પાપ કુંડા,
સતો મહંત આલ્યા, દેવા જન્મામ ત્યાંહી.
ઉમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાચ સંબંધી વિના ત્રિભુવન નાથ,
થું ફેગટ ફાં ફાં મારે મુરખડા ભરે આભથી બાચ.
કમળ પત્રપર જગમિંદુને સુકાતાં શી વાર,
શ્રાવણની જળ ભરી વાદળીયો વિખરાતાં શી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું.
જીવ જવું છે ખાલી હાથ, અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગાથ.
પંથી જીવ પામી ગયો, નરભવ નગર બગ્ગર,
સોદાગર સમજી જઇ કરો પુણ્ય વેપાર, જીવજવું છે ખાલી હાથ—

સરસ્વતીચન્દ્ર—

પ્રિતી કરી થું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંકા દઇ અહો ભરમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીણી, પ્રેમ પોંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
લાગી કુમુદ વન, ભટકી ઝો ભમરા, આંબો અહીં થું ફરી દોડી,
હાં દોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
હડીબ હડીબ, પંખી મુસાફર, રેન રહી છે, હવે થોડી પરદેશી,
હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....,.....પ્રિતી.

૨૦ સારા અને સસ્તાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું—

બુધ્ધદેવ—

પિયુ પિયુ પોકારતીરે, પંપૈયા વધુ કુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર ઉઠે તનમાં, અતિથય બગી રહી મનમાં—પિયુ.

ખીલતી આ કળી કુસુમની ભોળી લવના કરમાય;
કુલની આ લલિત પાંખરી, ભોળી મધુકરે ચ્હાય—પિયુ.

બાળા રસાળી અંતરે, આકુળ બાકુળ થાય;
નમ્ર નવોદ્યા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર ચ્હાય,
હંસણી દુઃખી થતીરે કોમળ માનસ ઉપવનમાં—પિયુ.

મીરાં ભજન—ભજન, પદ

નીત નીત ભણ્યે તારં નામ, તારં નામ, તારં નામરે;

પ્રેમ થકી પ્રભુરે મળ્યા હોણ,

અન્ન ન ભાવે, નૈણે નોંદ્રા ન આવે, મેજલડીએ પધારો મારા શામ.

અડાની તીરે ગંગા બહાલા, પેલી તીરે જમના બહાલા,

વચમાં ગોકળીકું રડું ગામ, રડું ગામરે—પ્રેમં

મીરાંઆઇ કહે, પ્રભુ ગીરધરના ગુજ,

છેતી આકાના છે, રામ, રામ, રામ, રામરે—પ્રેમં

કમિર ભજન—રાગ, પદ

મન તું રાધા કૃષ્ણ ખોલ, તેરા કયા લગેમા મોલ

દસ પાંચ કોસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાડી નહિ હીલતા,

તેરે ગંઠસે દામ ન ખુલતા, તેરે દીવરી ગુન્ગી ખોલ—તેરાં

મન તોરંગી, ઘોડા—ઘેડે કો પાંચ બહેરા,

તું કરતા મેરા મેરા, કાયામેં કયા હે તેરા, ઘોડેકી બાંગ મરોડ—તેરાં

કર કોલ જગતમેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા,

યે મળ્યા હય જગ હગની, તું હગનીકા સંગ છોડ—તેરાં

ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાવે;

યો કહેવે દાસ કમીરા, તું ભવસાગરકો છોડ—તેરાં

સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંવાદ)

શા માટે શ્રમ કરે સતી, તુંજ પતી ભડતી સાચી (૨)

હવે પુત્રી વળ તું પાછી (૨)

સાવિત્રી—સજ્જન કરા સા માં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર ભાવે સુણજે હવે, આ દિન વનીતાની વાત.

ધર્મ જે વેદ પુરણે બણીયો, મુખ્ય ધર્મ અદસ્થાશ્રમ ગણીયો,

કૃપાનાથ, મમ, પ્રાણનાથ, શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨)

વળું મહારાજ કેમ પાછી (૨)

યમ—મુઘી વિવેક ભરી મુઠ્ઠ વાળી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન શાણી.

સલવાનના છવન વિના કાંઈ ઇચ્છીત, વર ચાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ! (મારા અંધ સાસુ સ્વસુર દેખતાં થાય.)

યમ—તથાતુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી,

ચાય કોઈ મિથ્યા નવ ભાવી.....શાં

સાવિત્રી—પતી સમીપ શ્રમ નહીં જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,
તપ વ્રત આપ કૃપા વડે, સાં આવું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નથી સેધી, મૈત્રી સંત પુરૂષની મોંઘી,
કૃપાનાથ મમ, પ્રાણનાથ શું રહી વ્રત રાચી (૨) વળું,

યમ—અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,
સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી.....હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાણું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર એ આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુરૂષ આવે, શાં

સાવિત્રી—સુપાત્ર જન કરતાં કદા, સુપાત્રાનું સતમાન,
સાધુ, તો દુરમત તણું પણ સાધે કલ્યાણ.

સંત પુરૂષોની સમાન દૃષ્ટિ. દયા તણી વરમાવે વૃદ્ધિ,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વ્રત રાચી. (૨) વળું.

યમ—શીતળ વચન સુવાસન તારાં, તૃષાકર તૃપાની હરનારા,
સત્યવાનના જીવિત વિના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (પારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ
કરનારા મારે સો ભાઈ થાય.)

યમ—તથાસ્તુ. સાસરીયાનું જ્ઞાન વધાર્યું,

પીયર તણું પણ કાજ સુધાર્યું.....શાં

સાવિત્રી—પરદુઃખે દુખીયા જાને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભરસો ભારે સંતોષ, હરવનું શુભ કામ,

સજ્જન મહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ધર પુણ્યું સૌ આવે,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વ્રત રાચી (૨) વળું.

યમ—મધુરાં નવીન વચન સંભાળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં,
સત્યવાનના જીવિત વીના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીપી ઐશ્વર્ય સો પુત્ર થાય)

યમ—તથાસ્તુ ! ઘટે ના થાયું અનિવર ભોભી,

તજી પુઠ હવે જા અહીં થોભી.....શાં

સાવિત્રી—સ્વધર્મ વદાક્ષો સાધુને જે ચુકે નવ લગાર,

સાંપ્રિત ભુત ભવિષ્યની, ગતિ તણાં આધાર,

સજ્જન હરે ન આશ આપી, બોલ્યું અભેલ્યું ન કરે કદાપિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વ્રત રાચી (૨) હવે.

યમ—અમૂલ્ય તારાં વચન વિચારી, વધે તુજમાં ભક્તિ મારી,

ભગવતી હેલુ ઉત્તમ અનુપ્રમ, લે ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,

જીવિત દાન દઈ જીવનને, સસ કરો ભગવાન.

હાલો! ગાવા માંડો.

“ સમય બદલાય છે જ્યારે,
બધું બદલાય છે ત્યારે. ”

વાહ! વાહ! ગલરાશો નહિ. આ કાંઈ નંબુ કૌતક
નથી. લાંબા વખતના તદ્દન જુના મિત્રો નવા લેખાશમાં

છપાય છે! છપાય છે!! છપાય છે!!!
બે વોલ્યુમો—

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયનમાળા

અથવા

રેકર્ડ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ ૧-૨-૩-૪ વોલ્યુમ ૧હું.

કંપલીટ ૧૦૦૦ ગાયનોનો મોટો જથ્થો.

આ દમાઈ સ્પેશીયલ શીફ્ટશન. ખાસ ચુંટી કાઢેલો સંગ્રહ સુધી
બરીને રૂપિયા ખર્ચતાં એકદા ન કરી શકાય તેટલા પ્રમાણનાં
ગાયનો. એક એકથી ચકતી ચીનો.

વોલ્યુમ ૨ જું. ભાગ ૫-૬-૭-૮

કંપલીટ ગાયનો ૧૦૦૧ થી ૨૦૦૦ સુધી.

બહુજ તાકીદથી હું સમયમાં છપાઈ તૈયાર થશે.

કીંમત દરએક વોલ્યુમનો દોઢ રૂપિયો.

વી. પી. પો. ખર્ચ જુદું.

પહોંચેથીજ! ખરીદવાનો બંદોબસ્ત કરનાર માટે

તે યાદ રાખજો! પાછળથી કીંમત વધુ.

(ખાજુનું પેજ વાચવું જીજ્ઞાસુતા નહીં.)

આ શીલેકશન (સંગ્રહ) કચરાપટ્ટી નથી. એમાં પ્રખ્યાત નાટકો માંહેલા જાણીતા માનીતા અને લોકપ્રીય ચુનંદા એક્ટરોએ ગાયલા ગાયનો, પ્રખ્યાત ગવૈયાઓ અને ગાનારીના મીઠા કંઠ સ્વરમાંથી ગવાયલા દીલપસંદ, રાગ રાગણી સાથેના ભરપુર મધુર ગાયનો ભરેલા છે.

બે વોલ્યુમ ખરીદતાં ત્રણ રૂપીયા ખર્ચવા તે કાંઈ ફેંકી દેવાના નથી, જોખો ભરીને પૈસા ખર્ચતાં ન મળી શકે. એટલી ચીજોનો સંગ્રહ એ માંહે ભરેલો છે. આજે ભગતાં નામની ચોપડીથી છેતરાતાં ના, વિરોધી પ્રકાશકો પડીકા બાંધવા યોગ્ય ચીથરીયા ચોપડીયોના પૈસા પડાવી લેતાં અચકાતા નથી. માટે ખરીદતી વખતે અથવા ઓર્ડર લખતી વખતે ભુલ ન થાય તે માટે શા. ચુનીલાલ મગલાલ બુકસેલરની એટલા શબ્દ ખાસ તપાસી જોવા અથવા ઓર્ડર આપતી વખતે લખવાં. જેથી ભગતી બુક ગણામાં યોગ્યતાની ખીક રહેશે નહીં !

યાદ રાખજો કે ! રત્નની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરે છે હોં ! અમારા આ ગાયન નો સંગ્રહસ્થાના કદરદાન પણ ઝવેરીજ છે. એવી હુમારી લાંબા વખતની ખાત્રી છે.

ચોપડી મંગાવવા માટે-તથા આગળથી નામ નોંધાવવા માટે અમારું એડ્રેસ તમારા ધ્યાનમાં રાખશો. આજેજ ઓર્ડર લખો:—

મેસર્સ લલ્લુભાઈ નારણદાસ એન્ડ સન્.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

લીમડાચોક રોડ—મુરત.

૨૪ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ જીકસેલર. લીમડાયોક-મુસ્ત

સુરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવેરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો, ૨૬.

સંસાર સંબંધ તોડી જીવ આપ ચરણે જોડી;

હું તો બની બેઠો બાવો બાવેરે—દયાળુ

આંખ વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાવું.

બહારે અવિનાશી આવો, આવેરે.—દયાળુ

વિક્રમ ચરિત્ર—

નજર કરો નાથ જરા, જોળખી લ્યો નારી,

હું હું કે બીજી, કંથ આપનીજ પ્યારી.—નં

સાખી { હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંદી અમૃત દુધ,
પીધું સામા સાથમાં, શું તેની ભુલ્યા શુદ્ધ.

કોણ હતી કંથ તે દુધની પાનારી.—નં

સાખી { મુઘા કીધાં જીવતાં, પરચો બતાવ્યો પુર;
ચાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નુર.

છાતો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી.—નં

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મને કાંધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોડી, તમેએ કીધો,

કરી બતાવી મેં સાખીત સરત સર્વ મારી.—નં

અનમુઘા—

નર વીણ જગમાં નાર તણી, કીમત કોડી કઢાવે,

દલકું લોહી ગણી અખજાનું, જીટું આળ ચડાવે.—નં

બહાલા પણ વેરી થઈ બેસે, જેમ ફાવે તેમ બોલે,

કંથ વિનાની કામનીનું, જીવતર તરણા તોલે.—નં

કુડ કપટની ભરી કુતરાઓ, લાલચ થઈ લલચાવે,

ભવચક્ષુમાં ભરથાર વિના, ભામિની લાજ લુટાવે.—નં

ભકતખાળા—

પુરણ બ્રહ્મ પરમેશ, નગન વિભુ અરજ અકામી, ગઠમી ઘટ ઘટ વ્યાપી.

સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી, વીધવધ નામો, અવીચળ ધામી, અંતર્યામી.

દીન તણા દુઃખ ટાળક દેવા.—પુરણ.

મહાવેતા કાદમ્બરી—

પ્રેમ બિજ રોષું હૃદયે, જીવન આધાર મારા.

પ્યારા પત્ર તારો ભાળી, કુટયાં નવખસ્ટવ ડાળી.

ખીંતી પુણે તો હૃદયણીરે (૨) જીવન આધાર મારા,

મદન પડીને પુટે, મીઠાં પ્રેમ પુણ્ય ચુટે,

મારી ક્ષણવાડી લુટે, (૨) જીવન આધાર મારા.

નવી બહાર

પુડેલી બૂકો.

નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ.

વા

ગઝલ કાવ્યમાળા.

—

ઉત્તમોત્તમ ભાવનામય ગઝલો, પ્રેમ રસ,
ભક્તી રમણી ભરપૂર, વ્યવહારિક અને નીતીક
છલાછલ, સુંદર ફોટો સાથેનું ભરપૂરું
પુસ્તક છતાં—

કી. રૂ. ૦-૧૨-૦ રૂપા

સંગીત કળાધર

બૃહત ગાયન ભંડાર.

સુપ્રસિદ્ધ નાટકોમાંથી ચુંટી કાઢેલા સર્વો
પામેલા ૨૦૦ ગાયનો સંગ્રહ એ ફોટો સાથે ત્રણ
સુંદર પુસ્તક કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦ પોપટ અલગ. મ
શાંતલલુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લી

